

Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей
та релігій Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

Відділ наукової інформації та бібліографії

Українська мова – державна мова України **(бібліографічний список)**

Хмельницький
2020

Мова – духовний скарб нації. Рідною прийнято вважати мову нації, мову предків, яка пов’язує людину з її народом, з попередніми поколіннями. Мова віддзеркалює душу народу, його історію. Кожен народ відбувся тоді, коли усвідомив себе у рідному слові.

За Конституцією України, державна мова – це мова, за якою закріплений правовий статус обов’язкового засобу спілкування у публічних сферах суспільного життя і яка виконує функції не лише у внутрішній організації держави, а й у міжнародних стосунках.

Бібліографічний список продовжує показчик «Українська мова – державна мова України» (Хмельницький: Хмельницька ОУНБ, 2018) та має на меті допомогти активізувати вживання української мови в усіх сферах суспільного життя. Список створено на основі фондів обласної універсальної наукової бібліотеки. Він включає в себе монографії, книги та брошури (а також окремі статті з них), статті з журналів та газет, які присвячені даній темі.

Для зручності користування література доповнена шифрами зберігання у фондах ОУНБ. Відбір літератури завершено у серпні 2020 року.

Адресовано державним службовцям, викладачам, студентам, а також широким колам користувачів.

1. A43746-2
811.161.2
A21 Авраменко, О. М. 100 експрес-уроків української : посібник. Ч. 2 / О. М. Авраменко. – Київ : Книголав, 2018. – 192 с. – (Державна програма "Інститут книги - 2018").
  2. A44141
811.161.2
B89 Вусик, О. С. Словник синонімів української мови: понад 2500 синонімічних гнізд / О. С. Вусик; за ред. А. М. Поповського. – 2-ге вид., доп. – Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2019. – 576 с. – (Державна програма 2019).
  3. B50472
811.161.2
K58 Кожевніков, В. Сувора розмова про "язик" і мову / В. Кожевніков. – 10-те вид., доп. – Київ : Юстон, 2018. – 68 с.
  4. A44296
81'271.14
K93 Курило, І. В. Як правильно: помилки мовлення засобів масового інформування : наук.-навч. вид. / І. В. Курило. – Львів : Піраміда, 2018. – 848 с. – Бібліогр. : С. 842-846.
  5. B50094
811.161.2
P39 Ренчка, І. Лексикон тоталітаризму / І. Ренчка ; НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. – Київ : КЛЮ, 2018. – 232 с. – (Державна програма "Інститут книги - 2018").
  6. B50698
811.161.2
T35 Терлак, З. Українська мова для початківців / З. Терлак, О. Сербенська. – 3-тє вид., випр. і доп. – Львів : Апріорі, 2019. – 268 с. – (Державна програма 2019).
  7. B48694
81.411.1
T69 Тріщук, О. В. Посібник з українського правопису для фахівців видавничо-поліграфічної галузі : навч. посіб. / О. В. Тріщук, Н. М. Фіголь. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : НТУУ "КПІ", 2016. – 161 с.
  8. П1068-11(2018)
811.161.2
У45 Українська мова і нація: зб. наук. праць. Вип. 11 / Хмельниц. ін-т МАУП ім. Блаженнішого Володимира ; гол. ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький : Вид-во МАУП, 2018. – 134 с. – Бібліогр. в кінці ст.
  9. B50030
811.161.2
Я72 Ярещенко, А. П. Сучасний фразеологічний словник української мови / А. П. Ярещенко, В. І. Бездітко, О. В. Козир. – Харків : Торсінг ПЛЮС, 2018. – 641 с. – (Державна програма "Інститут книги - 2018") (Словники).
- * * *
10. B50741
94(477)
Ф79 Гирич, І. Мова і мовці в добу українських революційних трансформацій // Формування моделей національного консенсусу в Україні в часи Української революції (березень 1917 – січень 1918 рр.): джерельна база та інтерпретаційні практики. – Київ, 2018. – С. 103-130.
  11. П1068-11(2018)
811.161.2
У45 Дунець, Л. М. Формування професійної мовнокультурної компетенції майбутніх фахівців спеціальності "Туризм" // Українська мова і нація. – Хмельницький, 2018. – Вип. 11. – С. 29-33.

12. П854-50(2019) 811 Н34 Кравець, Л. Рідна мова в полікультурному середовищі // Наук. праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 50: Філолог. науки. – С. 76-80. – Бібліогр. в кінці ст.
13. П1068-11(2018) 811.161.2 У45 Кравчук, Л. Д. Сленг у журналістиці: неприйнятність використання // Українська мова і нація. – Хмельницький, 2018. – Вип. 11. – С. 57-61. – Бібліогр. в кінці ст.
14. П1068-11(2018) 811.161.2 У45 Никитюк, С. І. Загадка як фольклорний жанр // Українська мова і нація. – Хмельницький, 2018. – Вип. 11. – С. 67-69. – Бібліогр. в кінці ст.
15. П1068-11(2018) 811.161.2 У45 Цінько, Ю. Д. Державна мовна політика в галузі освіти України // Українська мова і нація. – Хмельницький, 2018. – Вип. 11. – С. 119-123. – Бібліогр. в кінці ст.
16. П1068-11(2018) 811.161.2 У45 Цуркан, К. А. Українська мова у сучасному інформаційному просторі // Українська мова і нація. – Хмельницький, 2018. – Вип. 11. – С. 123-126. – Бібліогр. в кінці ст.
17. П854-47 (2018) 811 Н34 Шеремета, Н. П. Законотворчі ініціативи – перший крок мовного менеджменту в Україні // Наук. праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 47: Філолог. науки. – С. 137-141. – Бібліогр. в кінці ст.

* * *

18. Ажнюк Б., Стріха М. Про нову редакцію (проект) Українського правопису // Літературна Україна. – 2018. – 23 серп. – С. 7.
19. Балинська, О. Методики формування мовної компетентності правника/правоохоронця // Юридичний вісник України. – 2020. – № 26/27 (3-16 лип.) – С. 10-11.
20. Британський погляд на українське питання / А. Д. Тойнбі; пер. з англ. О. Райчев // Всесвіт. – 2018. – № 3-4. – С. 274-276. – Бібліогр. : 13 назв.
21. Вживаймо питому українську лексику : із книжки "Основи культури мовлення" // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 3. – С. 63.
22. Вулгайзер, К. "В Україні поєднуються мовні ситуації Ірландії, Білорусі та Каталонії" / розмовляв В. Литвинський // Урядовий кур'єр. – 2019. – № 158(20 серп.). – С. 3.
23. Герасимчук, В. Просторові виміри в українському мовленні: їхні буттєві сенси та фізичні значення // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2019. – № 10. – С. 33-39. – Бібліогр. : 11 назв.
24. Гребницька, О. Рідна мова – національний скарб // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2020. – № 2. – С. 27-29. – Бібліогр. : 13 назв.

25. Гриценко, П. "Мову зробили політичним товаром. Це злочин проти народу" : про мову, дематюкацію, угорську експансію // Урядовий кур'єр. – 2019. – № 147(3 серп.). – С. 6-7.
26. Гриценко, П. Шановні судді, сприйміть мої слова, як голос народу // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 8.
27. Губарева, С. "Материнська мова – мова колискова" : роль рідної мови в збереженні та передачі культурних надбань роду і народу: (виховна година) // Початкова школа. – 2018. – № 7. – С. 34-35. – Бібліогр. : 5 назв.
28. Далецька, Ю. Мовні квоти. Україна нарешті почула та заговорила // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 30.
29. Далецька, Ю. Членкиня, амбасадорка й агентеса. Мова перестала бути безродною // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 28.
30. Дель Гаудіо, С. Діалектні картини Італії та України: спроби порівняння // Мовознавство. – 2018. – № 6. – С. 30-38.
31. Дем'янчук, І. Російська мова – зіпсована українська // Українська культура. – 2018. – № 2. – С. 38-39.
32. Загнітко, А. Материнська мова – не полова: за вітром не розвієш = 21 лютого – Міжнародний день рідної мови // Урядовий кур'єр. – 2020. – № 34(21 лют.). – С. 4.
33. Загорій, В. "Перед мовою всі рівні" : конкурс імені Петра Яцика і політичний контекст / розмовляла С. Короненко // День. – 2019. – № 83 (16 трав.).
34. Задорожний, В. Трохи про чудеса, решта ж щодо мови // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2019. – № 12. – С. 22-25.
35. Захарченко, П. Державний статус української мови: спроба ліквідації завершення процесу уконституювання // Право України. – 2019. – № 12. – С. 246-257.
36. Квач, М. Українська мова в ОРДЛЮ – прямий квиток у підвали // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 25.
37. Ковальова, Т. В. Застосування *acquis communautaire* у процесі реалізації державної мовної політики України щодо національних меншин (на прикладі Угорської національної меншини) // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України : науковий журнал. – 2020. – № 1. – С. 70-79. – Бібліогр. в кінці ст.
38. Котюк, І. Як любити рідну мову? У нас нові правила знову [Ноти] // Український пасічник. – 2019. – № 6. – С. 12-13 : фот.
39. Куфльовський, В. Українська мова – мова вільних людей : [лист-роздум краєзнавця з м. Хмельницький] // Слово Просвіти. – 2020. – № 4.
40. Лемешенко, Н. Видатні діячі мовознавчої науки // Українська мова та література. – 2018. – № 21-22(листоп.). – С. 55-80.
41. Лунай, величне наше слово! : добірка матеріалів до Тижня рідної мови // Позакласний час. – 2018. – № 10(жовт.). – С. 36-46.

42. Макаренко, Л. "Мова барвіста, мова багата..." : роздатковий матеріал для уроків та позакласних заходів // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 2. – С. 14-16.
43. Масенко, А. Новий мовний закон – запорука збереження цілісності Української держави // Слово Просвіти. – 2018. – 5-11 квіт. – С. 5.
44. Масловська, С. Мова – одяг нашого духу // Слово Просвіти – 2018. – 5-11 квіт. – С. 4.
45. Матвеева, Н. Двомовність у світлі психолінгвістичних досліджень // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 11. – С. 42-44. – Бібліогр. : 14 назв.
46. Мацько, О. Мовленнєвий етикет і міжкультурна комунікація // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 11. – С. 34-41. – Бібліогр. : 15 назв.
47. Мацько, О. Нетикет: норми і правила в інтернет-спілкуванні // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2019. – № 4. – С. 28-30.
48. Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика як запалювання олімпійського вогню // Літературна Україна. – 2019. – № 43/44(23 листоп.). – С. 6-7.
49. Мовчан, П. Мова – явище космічне // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 16-17.
50. Павличко, Д. Про походження української мови // Літературна Україна. – 2018. – 20 груд. – С. 4-5.
51. Пагутяк, Г. Хліба без мови не буває / розмовляв В. Недашківський // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 5.
52. Палінська, О. М. "Українськість" vs. "суржик": українська культура у сприйнятті носіїв українсько-російського змішаного мовлення // Мовознавство. – 2018. – № 1. – С. 36-48. – Бібліогр. в підрядк. прим.
53. Парфенюк, І. М. Україномовний простір як стратегічний складник в системі захисту держави від інформаційних війн // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 2. – С. 123-129. – Бібліогр. : 14 назв.
54. Півторак, Г. Українська мова: погляд крізь віки // Голос України. – 2018. – 11 квіт. – С. 10.
55. Пірен, М. І. Українська мова – важливіший чинник єдності суспільства, формування української політичної нації та реалізації демократичних реформ // Вісник Нац. академії держ. управління при Президентові України. – 2019. – № 3. – С. 85-90. – Бібліогр. в кінці ст.
56. Прискока, О. В. Формування і розвиток української історичної лексикології в загальнослов'янському контексті // Мовознавство. – 2018. – № 2. – С. 16-27.
57. Про коріння рідної мови / спілкувалася Г. Земко // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 10.
58. Савчук, І. Міти про индиків та иродів: кіна не буде // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 26-27.

59. Сатпаєв, М. Білінгвізм. Дар чи прокляття? // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 18-19.
60. Сатпаєв, М. Мова – цивілізаційний вибір // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 7.
61. Смоляк, Б. Наближення до сокровенного // Дзвін. – 2018. – № 8. – С. 142-148.
62. Стовбун-Кременецький, М. Внутрішня російсько-українська мовна війна як причина української деградації, виродження і занепаду // Слово Просвіти. – 2019. – № 45(7-13 листоп.). – С. 4.
63. Тищенко, О. Уявлення і уява в мовному спілкуванні // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 12. – С. 47-49.
64. Фаріон, І. Неоколоніальна мовна модель ЗЕ // Слово Просвіти. – 2020. – № 24/25 (9-15 лип.). – С. 1, 4-5.
65. Фаріон, І. Ми отримали війну через те, що не могли захистити своєї мови / спілкувався Є. Букет // Український інтерес. – 2019. – № 2(черв.). – С. 6-7.
66. Фаріон, І. Проект правопису 2018 – дитя компромісу: і вашим, і нашим // Слово Просвіти. – 2018. – 6-12 верес. – С. 4-5.
67. Хом'як, І. Мовленнєва культура безпечної життєдіяльності // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 4. – С. 32-36. – Бібліогр. в кінці ст.
68. Шклярєнко, М. В. Неологізми в сучасному мовленні // Шкільна бібліотека плюс : газета, яка потрібна кожній школі. – 2020. – № 1/2(січ.). – С. 3-5. – Бібліогр. в кінці ст.
69. Шнайдерман, С. Мови чистеє крило // Дзвін. – 2018. – № 11. – С. 156-160.
70. Щириця, П. "Там, де звучить рідна мова, живе український народ" : 19-ий Міжнародний конкурс з української мови ім. П. Яцика // Літературна Україна. – 2019. – № 21/22(1 черв.). – С. 7.
71. Ющук, І. Закон про державну мову захищає права людини // Слово Просвіти. – 2019. – № 39(26 верес. – 2 жовт.). – С. 4.
72. Ющук, І. Милозвучність української мови // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2018. – № 10. – С. 43-46.
73. Ющук, І. Реконструйований словник української мови VI століття // Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах). – 2019. – № 5. – С. 27-29.